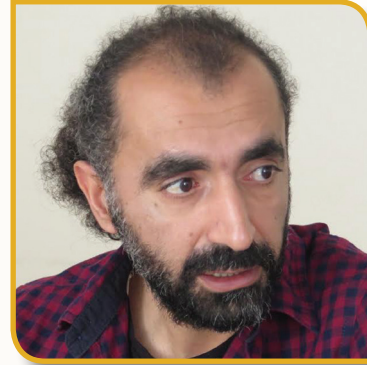

Berber Yaşar Ne Kadar Yaşar Kim Bilebilir?

Seksenli yılların başında İstanbul'un o zamanlar varoş diye nitelendirilen, göç alan bir semtinde, amcamların yanında ilkokula gidiyordum. Bağcılar'ın birçok mahallesinde, o yıllarda kanalizasyon alt yapısı yoktu. Her bina ya da gecekonduunun bahçesinde fosseptik çukuru bulunmaktaydı; çukur dolduğunda araçlar gelir, boşaltırlardı. Yayılan o koku, sokaktan günlerce gitmezdi. Zaten su da sınırlıydı. Çoğu kez su akmaz, kuyulardan eve su taşırdık. Televizyon evlere yeni yeni girmişti. Cumartesi geceleri toplanır, hep birlikte -kuzenler, yeğenler- Türk filmi saatini beklerdik. İşsizlik ve yoksulluk en önemli toplumsal sorunlardı. Köylerden gelen yiyecekler (Erzincan tulumu gibi) önemli bir sosyal destekti. Ben ve kuzenlerim ailemiz tarafından sıklıkla kullanılan, "Okuyun, kendinizi kurtarın" söylemleri altında, bize çok da hissettirmedikleri zorlu koşullarda okumaya devam ediyorduk. Sokakta mutluyduk. Yazları köye gider, oradaki işlere yardımcı olurduk. Ailemizin özveriyle, tüm zorluklara rağmen, bizleri okutmak için çarpınışının oldukça erken yaşlarda farkına varmıştı; bu da bizde güçlü bir vefa duygusu geliştirmişti. Komşularımızın çocuklarının önemli bir bölümü haylazlık yapar, okuldan kaçır ya da yanlış yollara saparken (sigara, kavga, adli olaylar gibi) biz ders çalışmayı aksatmazdık. Daha o yaşlarda bizimkiler, "Ali büyüyünce doktor olacak abisi/amcası" söylemine başlamışlardı.

Beni sürekli götürdükleri berberin adı Yaşar'dı. Berber dükkânının ismi de "Yaşar Berber" di. Genelde saçlar makine ile "0" ya da "3" numara traş edilirdi. Yaşar abi yirmili yaşların başında Kastamonu'dan göçmüş, güler yüzlü, sempatik bir adamdı. Burnu Karadenizli özelliğini

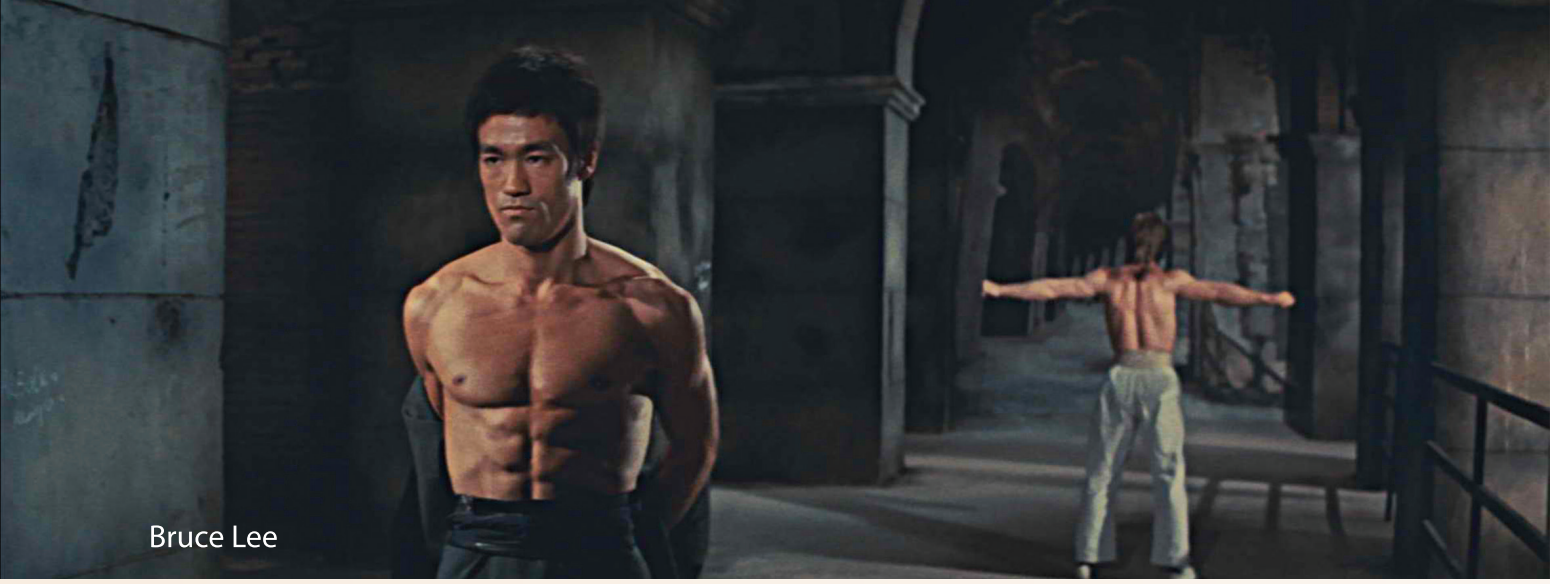

Dr. Ali KILIÇGÜN

e-posta: kilicgun@gmail.com

*Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Tıp Fakültesi Göğüs Cerrahisi
Anabilim Dalı*

ele verecek bir şeyle sahipti. Berbere her gittiğimde, "Doktor hoş geldin" deyip bana torpil yapar, saçlarımı "0" numara değil "3" numara traş ederdi. Bir süre sonra, "Kaç yıl kaldı okulu bitirmene, doktor ol da artık bana bir bak" demeye başladı. Ben de çocuk sağlığımla hesap etmeye başladım. İlkokulun bitmesine 3 yıl var, 3 de ortaokul, 3 lise, 6 yıl da tıp fakültesi... 15 yıl var abi, diye cevap verirdim. Sonraki gidişlerimde doktor kaç yıl kaldı, bitir de benim şu burnumu da bir düzelt, demeye başladı. Her seferinde 14 yıl, 13 yıl diye beraber saymaya devam ederdik.

Bruce Lee

Erkek çocukların klasik özelliği olarak vurdulu kırdılı filmleri çok severdik. Bizim kahramanımız Cüneyt Arkın'dı. Mahalledeki okulu asan, kahvelere giden, bazen de o kahvelerde ayakkabı boyacılığı ve seyyar satıcılık yapan arkadaşların kahramanı ise Bruce Lee idi. Kahvelerde VHS video filmler çok popüler hâle gelmişti. Biz Bruce Lee'yi tanıyamıyorduk çünkü devletin tek resmi kanalında onun filmleri gösterilmiyordu. Bruce Lee'nin çok daha fazla kişiyi tek başına dövdüğünü anlatırlardı bize. Bizleri anneler, yengeler babalarımızı veya amcalarımızı kahveden çağırma gönderdiklerinde -ki genelde bu misafir geldiğinde olurdu- kısa bir an sigara dumanları arasında o filmlere rast gelirdik. Yine de biz Cüneyt Arkın'ın hep arkasındaydık, o bizim idolümüzdü. Aynı yıllarda yazın üç aylığına köye ailemin yanına giderdim. Köyde henüz elektrik yoktu. Hava karardığında uyunur, güneş doğduğunda çalışmaya başlanırdı. Köydeki çocukların kahramanı ise Yılmaz Güney'di. Bugün dahi hâlâ, iletişim, gazete, televizyon olmayan o koşullarda, köy çocuklarının Yılmaz Güney'i nasıl tanıdıklarını anlamış değilim. Yılmaz Güney dağlarda yaşıyordu ve kimin ihtiyacı varsa onun yardımına koşuyordu. Cüneyt Arkın mı, Yılmaz Güney mi yoksa Bruce Lee mi diğerlerini döver tartışmamız, uzun yıllar boyunca sürüp gitti.

Aynı tartışma Yaşar abinin berber dükkanında da sürerdi. Yaşar abi Cüneyt Arkın'ı tutardı. Bundan mutlu olur, onu kendime yakın bulurdum. Çocukken aynı takımı, aynı oyunu, aynı kahramanı sevenlere kendinizi yakın hissederek ve onlara güven duyarsınız.

Köyden döndüğümde saçlarım yasal sınırların üzerinde uzamış olurdu, bana da Yaşar abinin yolu gözükürdü. Her defasında bıkmadan, usanmadan, kaç yıl kaldı Ali'ciğim, diye sorar; sonra da birlikte on iki, on bir, on yıl diye hesaplardık.

Bir gün küçük amcamla birlikte Yaşar abiye gitmiştik. Amcamın da kemerli bir burnu vardı. Ali doktor olsun da ikimizin de burnunu düzeltsin, diye takılmıştı. Bu sırada kasetten bir şarkı çalıyordu. Güçlü bir ses, "An gelir Attila İlhan ölür" diye bir şarkı söylüyordu. Kim bu, diye sordüğümde Ahmet Kaya olduğunu öğrendim. Ahmet Kaya'yı ilk duyuşumdu, bugüne kadar hayranlıkla dinleyişim de, işte o "An gelir" ile başlamıştı. Sonradan, herhalde bu Attila İlhan önemli bir insan, diye düşünmüştüm. Yıllar sonra bile Attila İlhan'ın her şiirini okuduğumda gülümserim, aklıma o günler gelir.

Yıllar geçiyor ve doktor olmam için gereken süre gittikçe azalıyordu. Ben de ilk gençliğe adım atmıştım, artık saçlarımı kısa kestirmek istemiyordum. Böye bir dönemde, "Yaşar abi, bu sefer çok kısa kesme, biraz uzun kalsın" diye rica ettim. Bana endişeyle baktı ama saçlarımı dediğim gibi biraz daha uzun bıraktı. Eve gittiğimde amcalar, bu ne biçim saç traşı diye beni azarladılar. Saçlarımı kestirmem için beni berbere geri gönderdiler. Çok üzülümştüm, gururum kırılmıştı. Tekrar gittiğimde Yaşar abi hiç konuşmadı ve bana kaç yıl kaldı diye de sormadı. Murathan Mungan berberlerden, "Saçlarımızın bir erkeğe yakışır biçimde kesilmesinin, yüzümüzde ilk tüylerin bitmesiyle sakal traşı olmamızın ilk ritüellerini yaşadığımız berber dükkanları, aynı zamanda erkekliğe ilk yürüdüğümüz yerlerdir" diye söz eder. Behzat Ç. dizisinde de Akbaba karakteri (yaşadıklarının ve hâlâ duyduğu öfkenin bir göstergesi olarak saçları çok uzundur), lisede babasının saçlarını her defasında sıfıra vurdurduğunu anlatırken, bu durumun kendini nasıl kişiliksiz hissettirdiğini de kızgınlıkla vurgular.

Cüneyt Arkın

Bir gün küçük amcam elinde bir VHS video kaset ile heyecanla eve geldi. Hepimizi topladı başına ve Yılmaz Güney'in bir filmi bulunduğunu, yarın da ödünç bir video alacağını, evde film izleyeceğimizi söyledi. Biz çocukları sıkı sıkıya, bu filmde kimseye bahsetmememiz konusunda tembihledi. Bir yandan yasak olan bir şey yaptığımız, bir yandan da çok merak ettiğim Yılmaz Güney'i göreceğim için çok heyecanlıydım. Sonradan öğrenecektim filmin adı "YOL" du, Yılmaz Güney senaryosunu yazmıştı ama kendisi filmde oynamıyordu. Başrolde Tarık Akan vardı, yönetmen de Şerif Gören'di. Bu sırrı o korku ile öyle uzun süre taşıdık ki, belki de ilk kez şimdi anlatıyorum. Geriye dönüp baktığımda izin verilen film, şarkı, türkünün başka sokağın dinlemek ve izlemek istediklerinin ise bambaşka olduğunu görüyorum.

Artık tıp fakültesine başlamıştım. Yaşar abi kırk yaşına girmeden ben doktor olabilecektim, durum artık ciddiyet kazanmıştı. Zaman azalmaya başlamış, altı yılın altına inmişti. Yaşar abinin yılları sempatiyle sayısı, hoşuma gitmeye devam ediyordu. Tıp Fakültesinin son senesi, arkadaşlarla Cerrahpaşa yakınlarında Samatya'da ev tuttuk, mahalleden ayrıldım. Son bir yıl kaldı, demişti ayrılırken Yaşar abi. Yaşar Berber'e daha seyrek gidiyordum, yine de saçlarımı istediğim kadar uzatamıyordum. Bu durum doçentlik sınavına kadar böyle gidecek, ancak ondan sonra (çok da saçım kalmadığı bir dönemde), aile veya otorite tahakkümünden kurtulunca istediğim gibi bir saç ve sakal modeline kavuşabilecektim.

Mezuniyet töreni vakti gelmişti. Tören, Taksim'de Atatürk Kültür Merkezi'nde yapılacaktı. Ailelerimiz de davetliydi. Tören başlamadan önce küçük amcam yanıma geldi, berber Yaşar'ı kaybettik, dedi. Şok olmuştum, hiçbir şey diyemedim. Büyük salonun o ihtişamlı sahnesinde, buruk bir şekilde diplomamı almış, ama mahcubiyetle yüzümü seyircilere dönmemiştim. **Yaşar abinin neyi saydığını ben o an gelmiş, o sahnede anlamıştım...**

